

Kunsten i Baunekirken

Kunsten i Baunekirken

Indvielse 1977 – renovering 2012	SIDE	4
Torvald Westergaards kunst	SIDE	6
Grundsten, kors og kompas	SIDE	8
Adi Holzers kunst	SIDE	10

Baunekirken inden renoveringen 2010 – 2012

Baunekirken

Indvielse 1977 – renovering 2012

I 1975 begyndte man byggeriet af Baunekirken, da sognet havde vokset sig for stort til Tjørring Kirke, som siden 1100-tallet havde kaldt til gudstjeneste og fortsat gør det på særlige dage. I 1977 blev Baunekirken indviet med stor deltagelse af hele sognet. Hver husstand havde under opførelsen bidraget med en marksten til murene i den nye kirke, en idé fra arkitektens side om at udtrykke mangfoldigheden og fællesskabet i sognet. Navnet Baunekirken blev vindernavnet på en konkurrence i sognet; kirken som en bavn på højen, der skulle ses vidt omkring.

Arkitekten var Kristian Kristiansen fra Brande. Med Baunekirken nytænkte han kirkebyggeri, og det daværende menighedsråd med Børge Lund som formand beretter, at det var et modigt tiltag, både arkitektonisk og økonomisk. Efter to års arbejde og udfordringer stod en rundkirke færdig i 1977, med en fløj i hver sin verdensretning, et opadstræbende kobbtag og mangfoldige små ruder og sten i det tykke murværk. En kirke med køkken, undervisningslokaler, toiletter, kontorer og stort samlingsrum ud over selve kirkerummet med den sammenhængende vestfløj. En moderne kirke, som gennem tiden har været genstand for manges besøg.

Allerede ved indvielsesgudstjenesten viste kirken sig at være utæt. Et problem, som menighedsråd igennem årene forsøgte udbedret. Det lykkedes aldrig helt at få styr på fugten, som efterhånden bredte sig med råd og svamp til de bærende spær. I 2005 fortalte en rapport på baggrund af prøver fra tagkonstruktionen, at der skulle handles, og det viste brugen af spande på regnvejrsdage også. 25 spande var i brug i kirken til opsamling af regnvand, når det var værst. Det betød en restaurering for mange millioner kroner, og provstiet og stiftet var i overvejelser om, hvorvidt det ville være en bedre økonomisk løsning at bygge en helt ny kirke. Menighedsrådet indkaldte sognet til en høring, og her blev givet et rungende ja til at bevare sognets kirke, Baunekirken.

Et byggeudvalg blev nedsat af menighedsråd og andre fra sognet. Brian Mortensen, Vejen, som blev arkitekt på projektet

gik i samarbejde med NIRAS, Finn Balle som bygherrerådgiver og endeligt kirkens daglige leder, Ejgil Pedersen, som formand for byggeudvalget. Der var meget at forholde sig til, og i 2010 var den endelige tegning færdig med nye placeringer af nogle funktioner i kirken og med flere kvadratmeter. Så blev økonomien igen et kardinalpunkt, da der ikke var råd til kobbtag. Efter et møde med Stiftet lykkedes det også at få den del godkendt. I september 2010 flyttede kirkens aktiviteter til en eksilkirke i nogle virksomhedslokaler og renoveringen tog fat.

Selve kirkerummet blev under renoveringen nytænkt som en lysning i skoven med omgivende træstrukturer i vinduesrammerne, som i sollys giver lange skygger af træstammer ind i rummet. Rundt omkring i kirken blev murhuller reduceret, og de mange sten blev samlet få steder i muren for at gøre kirken mindre modtagelig for regnvands indtrængen. Renoveringen stod på indtil marts 2012, og ud over restaureringen og isoleringen af murene blev også glasfacader flyttet længere ud, så det gav nogle ekstra m² til kirkens areal; nyt indgangsparti blev indrettet, gulvet blev fornyet og belagt med slebet beton. Derudover var der også miljøvenlige tiltag som ventilations- og luftfornylsessystem. Også alterpartiet blev fornyet med nyt knæfald og alterbord, mens de gamle kirkebænke blev frisket op med hvid maling og sorte læderhynder, suppleret af nye stole i sort. Alterbordet er udført i svensk granit, svævende med en cirkulær form. Bordet er monteret med en sort dorn på en granitfod. Granitten er udført med

en ”flækket” overflade og bordet er blevet planslebet. Orglet, som er et Jensen & Thomsen, med sine 21 stemmer blev rensat og ny-intoneret og et nyt orgelhus blev sat op. Salmebøgerne er fortsat eksisterende, men ellers vises alt fra salmer til søndagens tekster på lærred via projektorer. Det tekniske udstyr samt el-installationer blev under renoveringen fornyet. D. 18. marts 2012 kunne kirken indvies ved en festgudstjeneste. Denne regnfulde forårsdag var der glæde over at Tjørrings vartegn var blevet bevaret og over at kunne fejre gudstjeneste i den smukke, renoverede kirke, hvor også taget var tæt.

Prisen for den samlede renovering løb op i 33 millioner kroner, og de sidste tre gik til det 13 tons tunge kobbtag, som smukt dækker kirken.

Det nye alterbord

Fra kirkens begyndelse havde man tanker for kunsten, og man valgte Torvald Westergaard til at udføre stenkunst, da Michael Jensen havde kontakt til ham. Torvald Westergaard levede fra 1901 til 1988. Hans fødested var i Thy, men han levede sit voksenliv i Lemvig, hvor han i sit stenhuggerværksted arbejdede som både håndværker og kunstner. Han etablerede i sin have en skulptursamling på mange værker hugget i granit.

Skulpturerne, som nu står på plænerne rundt omkring kirken, har oprindeligt været placeret indenfor, og de tre af dem er testamenteret til kirken af Torvald Westergaard. Disse tre skulpturer er skænket til Baunekirken d. 18. juni 1989 ved en festgudstjeneste. Westergaard ønskede ikke selv at forklare sine kunstværker, men har beskrevet dem som ”– billedtale, som ikke så gerne skal omsættes i ord, fordi de da bliver for forstandsmæssigt erkendt”.

Skulpturen ”De vise mænd fra ...” er nu placeret op ad muren ved indgangen til Baunekirken, hvorved en skikkelse på bagsiden ikke er synlig, en værnende skikkelse, måske Kristus selv, som har været bag de vise mænd og med dem hele vejen til Betlehem.

Skulpturen ”Adam og Eva” er den største af de tre og er nu placeret sydøst for kirken. De to har et barn i centrum med urmoderen, Eva, underst, som voksede hun ud af jorden. På afstand smelter figuren sammen i en værnen om barnet, det barn, som også bæres til dåb, udhugget i kirkens døbefont.

Mod sydvest ses skulpturen ”De Foldede Hænder”, hvor to mennesker er i bøn, hugget i blåhvid granit. Ved en vandring rundt om skulpturen vil man se to menneskers stærke ansigter og de store foldede

hænder og fornemme roen, som nås gennem bønner.

Nord for kirken på plænen er placeret den skulptur, som var en del af den oprindelige prædikestol, også udført af Torvald Westergaard. Det er den korsfæstede, opstandne og himmelfarne Kristus på samme tid. Denne skulptur er en gave fra kunstneren til Baunekirken ved dens opførelse (1975-77).

Inde i kirken står døbefonten, også udført af Torvald Westergaard. Her genfindes familien, som bærer barnet til dåben og fra den anden side strækker slægten forude en arm rundt til den lille familie. Der ses også en trold eller djævel, som indikerer, at livet ikke er ukompliceret, og ondskaben er tæt på. Døbefonten er skænket af fabrikant Michael Jensen, Tjørring, også ved kirkens opførelse.

”De vise mænd fra ...”

”Adam og Eva”

”De Foldede Hænder”

Den korsfæstede Kristus

Torvald Westergaards kunst

Døbefonten

Grundsten, kors og kompas

Til den oprindelige udsmykning af Baunekirken hører også de mange sten, som sognets indbyggere bidrog med. De fleste placeret i murene. Disse sten sammen med murhullerne rundt omkring symboliserer forskelligheden og dog fællesskabet i kirken. Der findes blandt andet en møllesten, da der førhen lå en gammel mølle på grunden, men også port-sten, sten til grutting af korn og slibning af værktøj. I menighedsrådslokalet findes store og flotte kvadre fra Sinding kirkes gamle tårn, som Herremanden på Sindinggård lod nedrive i 1720 og lod anvende i sin kostald i grebningen.

Grundstenen

Grundstenen, som findes i alterbuen i selve kirkerummet er en sten fundet i Tjørring kirkes dige. Da hvert hus eller gård bidrog med en sten til den nye kirke, blev denne sten Tjørring kirkes bidrag. Stenen har en korsmarkering, sandsynligvis et cirka 900 år gammelt forarbejde for at kløve stenen. I dag har den fået en helt anden betydning.

På alterbordet står et forgyldt **dobbeltkors** skænket af kirkekomiteen, som stod for praktiske anliggender omkring opførelsen af Baunekirken.

I buen rundt om kirkerummet er også placeret et **kompas**, skænket af pastor Enevoldsen. Kompasset var fra faderens skib, som gik under, men dog lykkedes det at redde mennesker indtil flere dage efter forliset. Kompasset skal minde den besøgende om at tage den rigtige beregning og sætte kursen herefter i livet.

Lysgloben, der inviterer os til et stille øjeblik ved at tænde et lys med en bøn for et menneske eller for verden, er i 2001 fremstillet af Henning Rønholm, tidligere kirkeværge. Foden tager afsæt i Baunekirkens form og er lavet i jern.

Relieffet i det ene af to undervisningslokaler er lavet på dengang Kollektivcentret, i dag Bytoften, Bo- og Aktivitetscenter. Også skulpturen i ler med Jellingemotivet er lavet samme sted af et keramikhold.

I kontorfløjen finder man en 2. classes udsmykning til eksilkirken (midlertidig kirke i erhvervsbygning under renoveringen): **Jakobsstigen**, malet under vejledning af Anna Støttrup, billedkunstlærer på Lundgårdsskolen.

Under opholdet i eksilkirken manglede kirken nogle motiver på det, der udgjorde altrevæggen. Her blev lånt flere litografier af Arne Haugen Sørensen, født 1932, en dansk maler og grafiker. Litografiet med titlen **Opstandelsen**, købte kirken. Det hænger nu i mødelokalet.

Møllestenen

Alterkorset

Kompasset

Lysgloben

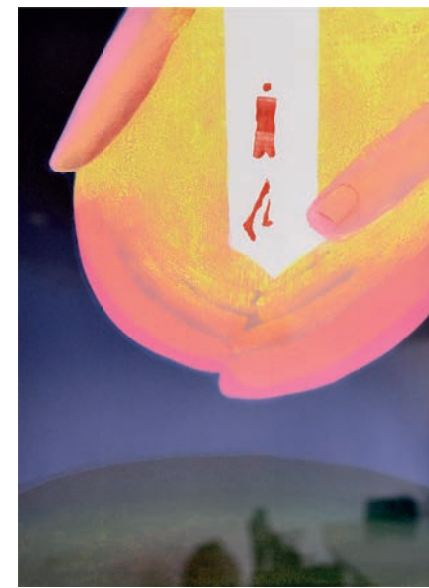
"Jakobsstigen"

"Jellingestenen"

Relieffet

"Opstandelsen" af Arne Haugen Sørensen

Adi Holzers kunst

Menighedsrådet konkluderede ved renoveringen af Baunekirken, at der manglede en kunstnerisk udsmykning i kirkerummet. Fra september 2011 til januar 2016 var kunsten undervejs. Valget af kunstner faldt efter grundigt forarbejde på Adi Holzer, som er østrigsk født, i 1936, men med bopæl i både Danmark og Østrig. Adi Holzer er både, maler, illustratør, grafiker, glaskunstner og billedkunstner.

ADI HOLZER SIGER OM SIN KUNST:

– Baunekirken har en unik arkitektur. Arkitekten har skabt et helligt rum, og den sakrale stemning forstærkes gennem udsmykningen, som tilfører rummet farver og skulpturelle detaljer.

Rundkirken med den centrale placering af alter, lysvædet oppefra og menighedens placering i en rundkreds fører tanker hen til salme nr. 335 i Den Danske Salmebog:

*Flammerne er mange
– lyset er ét
Lyset – Jesus Kristus.*

GYLDENT KRISTUSHOVED

På altervæggen ses en niche med et kristushoved udført i forgyldt bronze foran en glasbaggrund i varme farver: den genopstandne, sejrrige Kristus. Kernen i det glade budskab, som evangelisterne forkynder. Skulpturen er støbt i Leif Jensens Bronzestøberi i Danmark.

Det gyldne Kristushovede med kongekrone

KIRKESKIB

Et kirkeskib finder man i en aflang niche med relieftegning i lysende blåtoner – udformet som et vikingskib. Et nærliggende symbol for livets sejlads – i et land mellem himmel og hav.

Prædikestolen

PRÆDIKESTOLEN

På prædikestolens glasmaleri ser vi evangelisternes symboler: på ultramarinblå baggrund en konturtegning af et bevinget menneske (Mattæus), en okse (Lukas), en løve (Markus) og en ørn (Johannes).

TYPOGRAFI

På muren ved indgangspartiet til kirken står med kobberbogstaver BAUNEKIRKEN, også udført med Adi Holzers bogstaver i december 2016.

Baunekirkens vikingekirkeskib

HÅBETS ENGEL OG DEN GODE HYRDE

Håbets Engel findes i nichen til venstre for altervæggen. Overfor kristusskulpturen – på den modsatte væg – befinder sig Den Gode Hyrde. Begge skulpturer er udført i Muranoglas på glaspusterøen ved Venedig under Adi Holzers vejledning.

Håbets Engel

Den Gode Hyrde

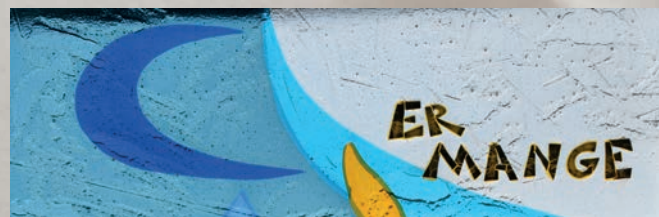
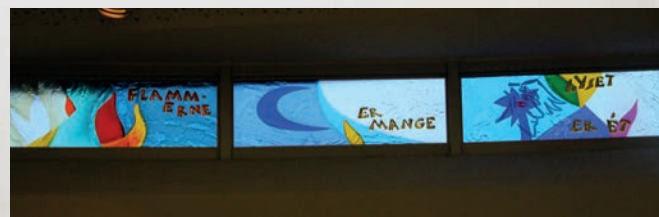
BAUNEKIRKEN

Kobberbogstaver ved indgangen

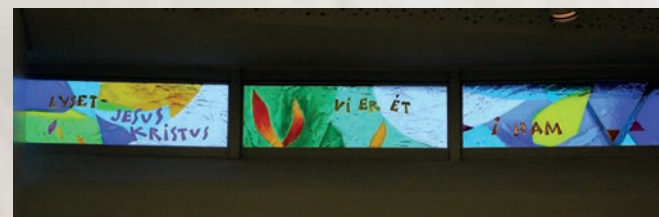
Glasfrise samler kirkerummet

Øverst på kirkevæggene under loftet ser vi de i alt 24 ruder, som samler kirkerummet med flammende symboler og tekster hentet fra ovennævnte salme og evangelierne. Et citat bør nævnes, fordi det kan opfattes som en appel til kirkegængerne, som lytter til Guds ord: *Effatha – luk dig op!* Alle farver og detaljer i frisen skal udfordre betragterens fantasi. Samtidig samler den rummet til en tryk enhed.

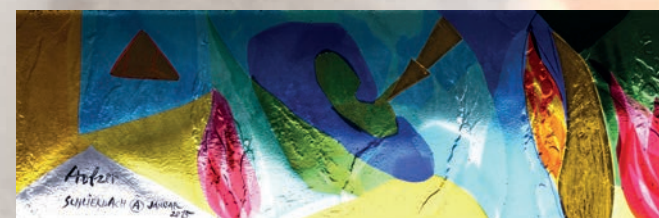
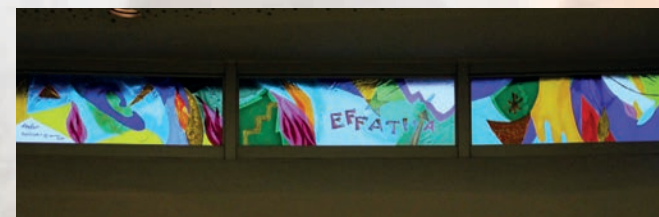
Første fag

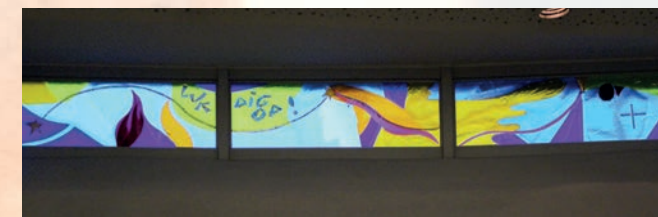
Andet fag

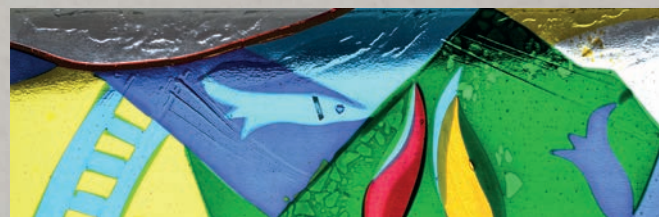
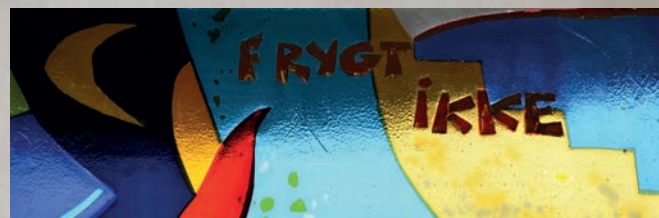
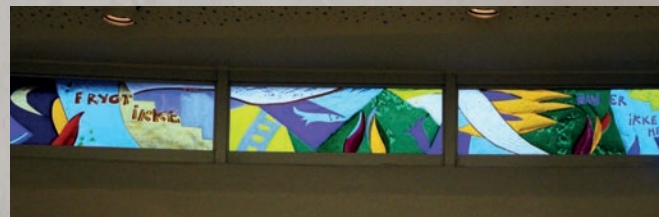
Tredje fag

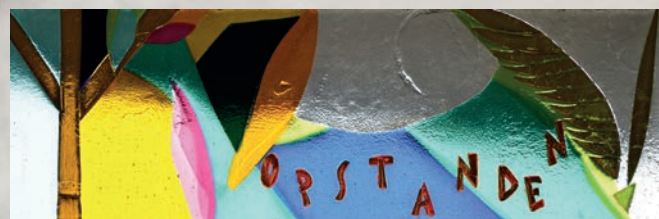
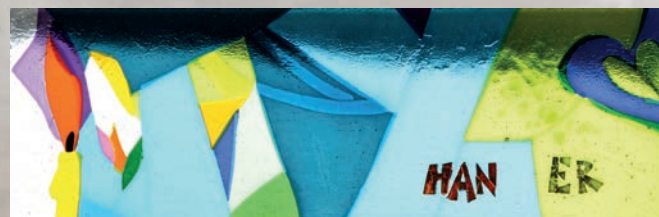
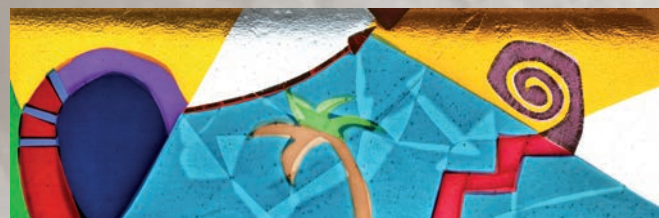
Fjerde fag

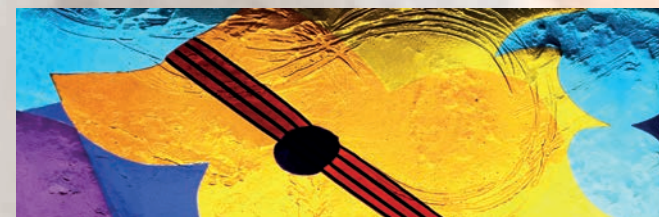
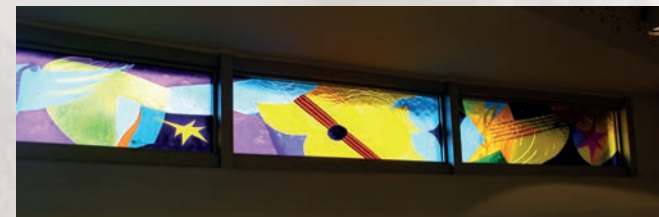
Femte fag

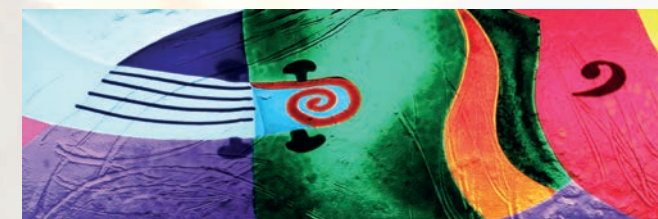
Sjette fag

Syvende fag

Ottende fag

MIDLERNE TIL KUNSTEN I 2014-16 AF ADI HOLZER ER TILVEJBRAGT AF GAVMILDE DONATIONER FRA

- Michael Jensens Fond
- Finn Balle
- Lysgaard Fonden
- Knowledge Cotton/J. Mørup Stof
- Helle Mau Jensen og Døtres Almennyttige Fond
- Skibbild Enterprise
- Gunnar Kristensen
- Handelsbanken, Fredhøj Afdeling
- Kirkegængere i Tjørring Sogn
- Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorck's Fond
- Axel Muusfeldts Fond

Læs yderligere detaljer om
renoveringen på webadres-
sen kortlink.dk/s4dt

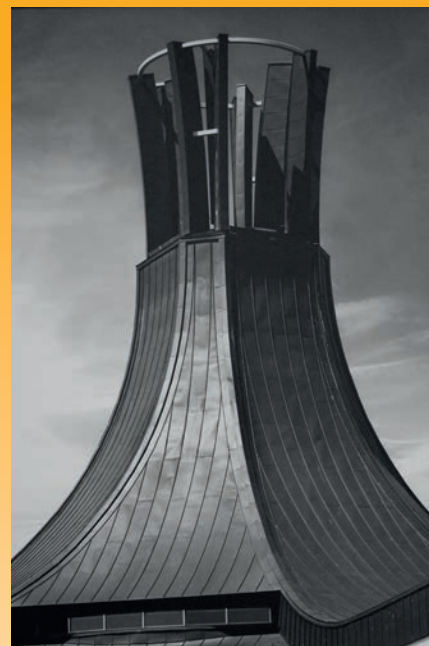

Baunekirken – Tjørrings unikke vartegn før og nu

I kirkens sydfløj hænger to fotos af kirken, dels af kirken, som den oprindeligt så ud, og dels et foto af den renoverede kirke. Fotos af Tina Voss, Herning, som siger følgende:

”Billederne af Baunekirken er en del af en række billeder. Alle taget som et symbol på et unikt vartegn. Fælles for dem er, at de er placeret i Herning og har hver deres historie.

Udefra er Baunekirkens arkitektoniske linjer og former unikke. Uanset hvilket verdenshjørne man befinder sig i, er de identiske. Det har været vigtigt for mig, at skildre følelsen af at blive draget mod lyset i rummet. Et næsten guddommeligt lys, når alle poler mødes i et fælles mål.”

Baunekirken | Østerbyvej 10, Tjørring, 7400 Herning | www.baunekirken.dk

REDAKTION: Baunekirkens udsmykningsudvalg | FOTOS: Allan Frølund, Claus Risom, René Nord Hansen m.fl. | LAYOUT: Freehand | VERSION: 2023, 1. udg., 2. oplag